

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Milana Podhrázkého a soudců Jitky Zavřelové a Petra Mikeše v právní věci žalobkyně: **Calla - Sdružení pro záchranu prostředí, z.s.**, se sídlem Fráni Šrámka 1168/35, České Budějovice, zastoupená Mgr. Pavlem Douchou, advokátem se sídlem Mezibranská 579/7, Praha 1, proti žalované: **Správa úložišť radioaktivních odpadů**, se sídlem Dlážděná 1004/6, Praha 1, zastoupená Mgr. et Mgr. Janem Kořánem, advokátem se sídlem Opletalova 1015/55, Praha 1, proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 22. 8. 2017, čj. SURAO-2017-2850_001, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2020, čj. 9 A 175/2017-58,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2020, čj. 9 A 175/2017-58, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :**I. Vymezení věci**

[1] Žalobkyně požádala žalovanou informační žádostí podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále „informační zákon“), o poskytnutí Technicko-ekonomické studie realizace výzkumného programu PVP Bukov, a to včetně všech jejích částí i oponentních posudků. Žalovaná poskytnutí informací v celém rozsahu odmítla rozhodnutím ze dne 24. 7. 2017, čj. SÚRAO-2017-2533_001 (dále „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“), protože požadované materiály považovala za podkladovou informaci podle § 11 odst. 1 písm. b) informačního zákona, a navíc by jejich poskytnutím došlo k porušení autorského práva třetích osob [§ 11 odst. 2 písm. c) informačního zákona]. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání. Ředitel žalované následně shora označeným rozhodnutím odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně potvrdil. Toto rozhodnutí žalobkyně napadla žalobou, již městský soud vyhověl v záhlaví označeným rozsudkem, kterým rozhodnutí ředitele žalované zrušil a vrátil věc žalované k dalšímu řízení.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[2] Proti rozsudku městského soudu podala žalovaná (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost. V ní namítala nesprávné doručování rozsudku městského soudu: místo zástupci byl doručen přímo stěžovateli. Dále poukazovala na nedostatek své pasivní legitimace, neboť tato přešla na Úřad pro ochranu osobních údajů na základě zákona č. 111/2019 Sb., konkrétně jeho přechodného ustanovení v čl. XVI, který stanovil, že od 1. 1. 2020 se již nepostupuje podle dosavadních předpisů, ale podle novelizovaného znění § 20 odst. 5 informačního zákona. Ten vymezuje Úřad pro ochranu osobních údajů jako nadřízený orgán povinného subjektu, u nějž nelze určit nadřízený orgán podle § 178 správního řádu. Stěžovatelka je takovým povinným subjektem, a tudíž její nadřízený orgán podle předchozího znění § 20 odst. 5 informačního zákona představoval „*ten, kdo stojí v čele povinného subjektu*“, čili v případě stěžovatelky její ředitel. Podle § 69 s. ř. s. je pak žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla – což je tento případ, jak již dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 30. 10. 2020, čj. 4 As 155/2020-42, a ze dne 12. 11. 2020, čj. 3 As 288/2020-40. V rámci posledního okruhu kasačních námitek stěžovatelka nesdílí názor městského soudu, že rozhodnutí jejího ředitele je nepřezkoumatelné, protože toto rozhodnutí srozumitelně vysvětlilo, proč jde o podkladovou informaci a proč by jejím poskytnutím došlo k zásahu do autorských práv.

[3] Žalobkyně ve vyjádření uvedla, že doručení rozsudku městského soudu přímo stěžovateli je bez významu: jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2015, čj. 2 As 15/2015-56, pokud se adresát s písemností seznámil, pro nedodržení formy doručování není třeba doručování opakovat. Ohledně pasivní legitimace stěžovatelky žalobkyně upozorňuje na uvedení této námítky až v kasační stížnosti, přestože rozsudek městského soudu byl vydán 27. 11. 2020 a stěžovatelka mohla tudíž tuto námítku uplatnit v řízení před městským soudem. Žalobkyně dále považuje za správné závěry rozsudku městského soudu ohledně nepřezkoumatelnosti rozhodnutí stěžovatelky. Stěžovatelka totiž v rozhodnutí neuvedla žádné rozhodnutí, jehož by požadovaná informace měla být podkladem, a nezhledala ani kolizi mezi právem na ochranu duševní činnosti a právem na informace.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[5] Kasační stížnost je důvodná.

[6] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval kasační námitkou ohledně chybějící pasivní legitimace stěžovatelky v řízení před městským soudem. Jelikož by v takovém případě šlo o vadu řízení před městským soudem, musel by se ostatně touto otázkou Nejvyšší správní soud zabývat i bez návrhu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), a v případě, že by v řízení před městským soudem stěžovatelce pasivní legitimace skutečně chyběla, nebylo by ani namístě zabývat se dalšími kasačními námitkami. Poukaz žalobkyně na skutečnost, že stěžovatelka netvrdila nedostatek své pasivní legitimace před městským soudem, proto není případný, byť tak stěžovatelka v zájmu rychlosti a hospodárnosti řízení fakticky učinit jistě mohla.

[7] Stěžovatelka je organizační složkou státu. Stěžovatelka byla sice zřízena jako státní organizace zřízená Ministerstvem průmyslu a obchodu (§ 26 zákona č. 18/1997 Sb., atomový zákon, v znění účinném do 30. 6. 1998). Na organizační složku státu však bylo její postavení změněno zákonem (§ 3 ve spojení s § 51 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích).

pokračování

[8] Podle informačního zákona před jeho novelizací zákonem č. 111/2019 Sb. v případě organizačních složek státu připadaly v úvahu dvě možnosti nadřízeného orgánu ve smyslu 20 odst. 5 informačního zákona. Obecně se nadřízený orgán určoval podle kritérií uvedených v § 178 správního řádu, pokud to nebylo možné, byl nadřízeným orgánem ten, kdo stál v čele povinného subjektu. U organizačních složek státu, příspěvkových organizací a podobných povinných subjektů je pak podle judikatury Nejvyššího správního soudu třeba případ od případu zkoumat, zda existují natolik úzké vazby vůči hypotetickému nadřízenému orgánu, aby bylo možné § 178 správního řádu aplikovat (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2007, čj. 6 As 28/2007-119). Pro určení těchto úzkých vazeb nepostačuje pouhá skutečnost, že hypotetický nadřízený orgán je zřizovatelem povinného subjektu, ale musí jít o funkční propojení kompetencí – Nejvyšší správní soud tak dovodil, že v případě Národního zemědělského muzea není jeho nadřízeným orgánem Ministerstvo zemědělství, jelikož to je jen jeho „prostým“ zřizovatelem (viz rozsudek ze dne 11. 2. 2015, čj. 1 As 239/2014-39).

[9] Prakticky stejné postavení má stěžovatelka vůči svému zřizovateli, Ministerstvu průmyslu a obchodu. Stěžovatelka nevykonává systematicky vrchnostenskou veřejnou správu, neboť není uvedena mezi orgány vykonávajícími státní správu v oblasti mírového využívání jaderné energie a ionizujícího záření (§ 206 zákona č. 263/2016 Sb., atomový zákon). Přesto jí jsou, kromě postupů podle informačního zákona (ten jí přiznává ve specifických případech postavení správního orgánu, ve kterém vystupuje i v tomto případě), atomovým zákonem svěřeny minimální samostatné správní kompetence například v podobě správy poplatků za ukládání radioaktivních odpadů [§ 113 odst. 4 písm. f) atomového zákona], poskytování dotací na likvidaci staré ekologické zátěže podle § 114 [§ 113 odst. 4 písm. n) atomového zákona] či vedení rejstříku původců radioaktivních odpadů (§ 27 odst. 2 atomového zákona). Mimo tyto případy se stěžovatelka zabývá především správou (velmi specifického) majetku.

[10] O funkčním propojení se zřizovatelem a aplikaci kritérií § 178 správního řádu tudíž nelze hovořit, ostatně to ani nebylo předmětem sporu. Podle staré právní úpravy byl nadřízeným orgánem stěžovatelky jednoznačně její ředitel. Tuto dřívější úpravu však bylo možné použít jen do 1. 1. 2020 (čl. XVI zákona č. 111/2019 Sb.). Počínaje následujícím dnem se proto použije úprava nová, a to i na běžící řízení. Dle novelizovaného znění § 20 odst. 5 informačního zákona je v těchto případech nově nadřízeným orgánem Úřad pro ochranu osobních údajů.

[11] Tato kompetenční změna má dopad i do soudního řízení správního. Podle § 69 s. ř. s. je totiž v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, *nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla*. Ustanovení § 69 s. ř. s. upravuje specifický případ procesního nástupnictví, odlišný od úpravy obsažené v § 107 a § 107a o. s. ř. Při přechodu působnosti v důsledku změny zákona proto městský soud musí jednat s orgánem, na který přešla působnost. Neučiní-li tak, zatíží řízení vadou, která má za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé (srov. k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2020, čj. 4 As 155/2020-42, body 9 až 15).

[12] Žaloba byla podána k městskému soudu dne 10. 10. 2017, působnost rozhodovat o odvolání žalobkyně však přešla dne 2. 1. 2020 na Úřad pro ochranu osobních údajů. Městský soud tedy měl od 2. 1. 2020 jako s žalovaným jednat nikoliv se stěžovatelkou, ale s Úřadem pro ochranu osobních údajů. Městský soud však k této skutečnosti nepřihlédl. Tím zatížil řízení o žalobě vadou, která má za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[13] S ohledem na důvod zrušení rozsudku se Nejvyšší správní soud nevyjadřoval k dalším kasačním námitkám týkajícím se doručování rozsudku městského soudu a přezkoumatelnosti rozhodnutí stěžovatelky. V řízení bude městský dále jednat jako

se žalovaným s Úřadem pro ochranu osobních údajů. Jelikož je stěžovatelka organizační složkou státu s určitými minimálními kompetencemi v oblasti vrchnostenské veřejné správy (viz bod 9 tohoto rozsudku), tedy správním orgánem, a nikoliv fyzickou či právnickou osobou bez těchto kompetencí, neuplatní se na ni důsledky rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2020, čj. 10 As 244/2020-44, podle kterého musí soud s povinnými subjekty, které jsou osobami a jejichž nadřízeným orgánem je Úřad pro ochranu osobních údajů, jednat jako s osobami zúčastněnými na řízení. Městský soud tak bude jednat jen s tímto úřadem (obdobně tomu je tomu u Kanceláře prezidenta republiky, viz již citovaný rozsudek čj. 4 As 155/2020-42).

[14] Stěžovatelka podala současně s kasační žádostí návrh na přiznání odkladného účinku podle § 107 s. ř. s. Protože Nejvyšší správní soud o věci samé rozhodl bezodkladně, stal se tento bezpředmětným.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedených úvah dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je městský soud v dalším řízení vázán (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. dubna 2021

Milan Podhrázký
předseda senátu